

# Innst. O. nr. 88.

(1998-99)

## Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om lov om endringer i lov av 29. mai 1981 nr. 38 (viltloven).

Ot.prp. nr. 62 (1998-99).

Til Odelstinget.

### SAMMENDRAG

Miljøverndepartementet foreslår i proposisjonen endringer i lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet - at retten til rovvilterstatning fastsettes som ny § 12a i viltloven. Departementet viser til at forslaget er en oppfølging av Stortingets behandling av St.meld. nr. 35 (1996-97) Om rovviltforvaltning, jf. Innst. S. nr. 301 (1996-97).

Departementet foreslår at bestemmelsen om ny § 12a skal hjemle full erstatning til dyreeier for tap og følgekostnader når husdyr eller tamrein blir drept eller skadet av rovvilt, med nærmere bestemmelser om dette i forskrift fastsatt av Kongen. Det foreslås også at Kongen kan gi forskrift om tilbakekreving av uriktig utbetalt beløp, dette anses som et reelt behov på bakgrunn av erfaringer med den någjeldende erstatningsordningen.

Forslaget til forskrift om erstatning for tap og følgekostnader når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt, samt retningslinjer for praktisering av forskriftene, følger som trykt vedlegg til proposisjonen. Departementet vil i løpet av 1999 starte arbeid med gjennomgang og utredning av nye erstatningsregler for rovvilttap innenfor reindriftsnæringen.

Det er i proposisjonen gitt en omtale av enkelte tema som er en del av forskriftene, bl.a. vurderingen av hvilke husdyrarter som skal inngå i erstatningsordningen. Departementet foreslår at ordningen skal omfatte sau, geit, storfe, hest, gjeterhund, vokterhund og jakthund i bruk under lovlig jakt, lovlig trening eller jakthundprøver. Forutsetningen for at de nevnte typer brukshunder skal kunne erstattes er at de er gjenfunnet, og at undersøkelse foretatt av fylkesmannen, eller den fylkesmannen bestemmer, viser sannsynlighetsovervekt for at hunden er drept eller skadet av en rovviltart som omfattes av ordningen (gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn). Eventuell utbetaling fra forsikrings-selskap og eventuelt offentlig tilskudd til innkjøp og opplæring av gjeterhunder og vokterhunder vil komme til fradrag i erstatningen. Ved vurderingen av om slike brukshunder skal erstattes har departementet lagt vekt på synet til mange høringsinstanser om at dette vil kunne ha en stor konfliktdempende virkning med små kostnader for myndighetene.

Departementet foreslår i proposisjonen at erstatningsmyndigheten fortsatt bør ligge hos fylkesmannen med Direktoratet for naturforvaltning som klageinstans. Kommunene vil bli trukket aktivt inn i arbeidet med å fremskaffe et godt grunnlagsmateriale for fylkesmennesenes behandling av erstatningssøknader, og departementet vil fortsette arbeidet med å trekke kommunene mer aktivt med i rovviltforvaltningen. Det vises i den forbindelse til det pågående forsøket med kommunal forvaltning av midler til forebyggende tiltak og betingede fellingstillatelser, samt forsøksordninger med gaupe- og jervenemnder.

Departementet viser til at utkast til forskrift og retningslinjer er sendt på høring sammen med utkastet til lovbestemmelse for at høringsinstansene skal kunne se hele erstatningsordningen i sammenheng. Det vedlagte forslaget er endret i tråd med departementets vurderinger av de innkomne høringsuttalelser.

Det er i proposisjonen gjort rede for utarbeiding og høring både når det gjelder ny § 12a erstatningsordningen, samt eventuell overføring av erstatningsmyndigheten til kommunene og vurdering av hensiktsmessig klageinstans. Høringsinstansenes syn og departementets vurderinger er gjengitt i proposisjonen.

### KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Aud Blattmann, Gard Folkvord, Gunn Karin Gjøl, Bent Hegna, Torny Pedersen og lederen Jens Stoltenberg, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Jostein Zazzera, fra Kristelig Folkeparti, Bror Yngve Rahm og Lars Rise, fra Høyre, Jan Johnsen og Jan Tore Sanner, fra Senterpartiet, John Dale, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland og fra Venstre, Gunnar Kvassheim, viser til behandlingen av Rovviltmeldinga, jf. Innst. S. nr. 301 (1996-97), hvor komiteen ba regjeringen fremme et forslag til lov-hjemling av retten til erstatning for rovviltskader.

Komiteen vil peke på at en lovfesting av retten til erstatning er et viktig bidrag til å dempe konfliktnivået mellom næringsutøvere og miljøforvaltningen.

Komiteen har forøvrig ingen merknader til lovteksten.

Komiteen har merket seg at Miljøverndepartementet foreslår å ikke delegerer saksbehandlingen for rovvilt-erstatninger til kommunene. Komiteen har merket seg de sterke innvendinger som er framkommet fra Kommunal- og regionaldepartementet mot delegering i høringsprosessen.

Komiteen vil vise til det forhold at det allerede finnes kompetanse og kapasitet hos fylkesmennene, mens en overføring til kommunene vil være betinget av oppbygging av ny kompetanse, omfattende veiledning og økonomisk kompensasjon for merarbeid. Hensynet til likebehandling tilsier dessuten at denne oppgaven ikke delegeres, og komiteen støtter derfor Regjeringens forslag.

Komiteen vil vise til at Fylkesmannen vil være både førstebehandler av søknader om erstatning, samt forestå selve skadedokumentasjonen og eventuelt engasjere enkeltpersoner til å utføre dette. Komiteen vil understreke at dette innebærer at fylkesmannen vil inneha ulike roller i denne prosessen og vil vise til den generelle uenighet som ofte er knyttet til skadedokumentasjon av kadaver som saueier ønsker erstattet som rovdrydrept.

Komiteen anser det som svært viktig at alle parter i denne konflikten har tillit til det datagrunnlaget som skal avgjøre om et kadaver skal erstattes eller ikke, og at fylkesmannens rolle primært bør være å vurdere en søknad i forhold til gjeldende forskrift og en kadaver-dokumentasjon som er foretatt av en uheldet instans.

Komiteen mener arbeidet med skadedokumentasjon må organiseres slik at den lokale tilliten til arbeidet er optimal.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, mener det er naturlig at Statens naturoppsyn, SNO, i større grad kobles til dette arbeidet. Flertallet ber derfor departementet utarbeide et opplegg hvor forskningsinstitusjonene som driver med bestandsovervåkning, registrering og bestandsdokumentasjon av rovdyr, samt SNO, trekkes med i arbeidet med skadedokumentasjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at dagens rovdryrforvalt-

ning er svært konfliktfylt og at eierne av husdyr har blitt påført store tap av dyr. Disse medlemmer viser til at den rovdryrpolitikk som et flertall la til grunn gjennom behandling av St.meld. nr. 35 (1996-97) Om rovviltforvaltning, nå begynner å virke i form av en kraftig økning av rovdyrstammene, og som gir store tap av husdyr. Disse medlemmer viser til at beiting i rovdyrutsatte utmarksområder i dag krever kontinuerlig gjeting for å unngå store tap av dyr, samt at store og til dels uoversiktlige områder medfører at en slik driftsmåte blir både kostbar og ulønnsom. Disse medlemmer vil også vise til at store deler av utmarksområder ikke blir benyttet til beiting, samt at Statens Dyretilsyn har kommet med uttalelser om å forby sau på utmarksbeite i de hardest belastede rovdryrområdene, noe som medfører en økonomisk belastning for næringen.

Disse medlemmer viser til at endringen i viltloven § 11, som fant sted i 1995, har medført store vansker for bufenæringa med å ta ut rovdyr som gjør skade. Videre viser disse medlemmer til at et flertall bestående av Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, i forbindelse med behandlingen av Dok. nr. 8:115 (1997-98) ikke ønsket å endre denne lov, jf. Innst. S. nr. 123 (1998-99).

### KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endring i lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet.

I.

I lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet gjøres følgende endring:

(Ny) § 12a skal lyde:

*§ 12a (erstatning for tap og følgekostnader når husdyr og tamrein blir drept eller skadet av rovvilt)*

*Når husdyr og tamrein blir drept eller skadet av rovvilt, yter staten full erstatning for tapet og følgekostnadene i samsvar med forskrift gitt av Kongen. Kongen kan også gi forskrift om tilbakekreving av uriktig utbetalt beløp.*

II.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 3. juni 1999.

**Jens Stoltenberg,**  
leder.

**Gunn Karin Gjul,**  
ordfører.

**Aud Blattmann,**  
sekretær.